

La Constitució de la República Federal Alemanya empara el respecte a la vida. Per això els tribunals no poden acceptar que s'ajudi a una persona a morir. Però el metge alemany Julius Hackhetal va ser absolt, l'agost de

cial i no se li'n va subministrar. En aquest país s'ha presentat, també, un projecte de llei sobre l'eutanàsia, pendent de discussió.

Als Estats Units, el tema és també molt controvertit. Diverses sentències dels tribunals de diferents estats han permès l'aplicació, en alguns casos, de l'eutanàsia passiva, o bé desconnectant les màquines, o bé retirant l'alimentació artificial. Unes 10.000 persones sol·liciten anualment als EUA que se'ls practiqui l'eutanàsia. Els tribunals són els que decideixen sobre cada cas par-

ticular. Als EUA hi ha també associacions per una mort digna, com l'Euthanasia Society of America, que des de 1938 lluita per incloure el dret a morir en la Declaració dels Drets Humans.

Fa molt poc que s'ha obert el debat a una societat tan tradicional com la xinesa. El 1986 es va aplicar l'eutanàsia a una malalta incurable de càncer, però es va encausar tots els implicats en la mort. En una enquesta realitzada a la Xina, una gran part dels enquestats s'han manifestat a favor de l'eutanàsia. □

Les sales de l'Institut Valencià d'Oncologia veuen molt de dolor inútil.

1987, de practicar l'eutanàsia a una malalta de càncer terminal. A l'RFA existeix l'Associació Alemanya per al Dret a una Mort Humanitària.

A Dinamarca està penat ajudar a morir una altra persona, però moltes vegades no s'han presentat càrrecs, com en el cas recent d'una dona que es va negar a rebre alimentació artifi-

PERE ENGUIX, METGE DE LA VIDA I LA MORT

«Ajudaria a morir un malalt terminal»

El ginecòleg, sexòleg i director de la Clínica de Salut «Aquarium», Pere Enguix, és partidari d'aplicar l'eutanàsia a malalts irreversibles, sempre que siga aquesta la voluntat de l'implicat.

E. R.

—**V**ostè, com a metge i director d'una clínica de salut, ¿quin concepte té de l'eutanàsia?

—Bé, l'eutanàsia és una qüestió personal, un tema d'intimitat i, per tant, intransferible. És un dret que cal anar conquistant progressivament a la mà política, a les institucions d'àmplia cobertura. L'elecció de la mort hauria de ser respectada per qualsevol tipus

d'institució sanitària, executiva o judicial. Com el tema de l'avortament.

—*Etimològicament, eutanàsia significa bona mort, però ara implica mort ràpida, mort digna. ¿Què n'entén vostè?*

—Quan un malalt desnonat pot elegir la seua mort, la forma i el moment, i que no estiga sotmés a una instrumentalització mèdica degradant que no el du a cap situació de recuperació. Això entenc jo.

—*¿Quina és la seua opinió pel que*

13 d'abril, a les 9 del vespre

**ELS PAÏSOS CATALANS
AMB PALESTINA**

RECITAL D'EN LLUÍS LLACH AL PALAU D'ESPORTS DE BARCELONA

Venda d'entrades: a les taquilles de Gran Via-Aribau, a les llibreries ONA, BALLESTER i EINA i a la seu de la Crida. **Preu:** 800 Ptes.

Acte organitzat per: CRIDA A LA SOLIDARITAT

Amb la col·laboració de: EL TEMPS

fa a l'eutanàsia activa, la d'aplicar un tractament per a acabar amb la vida del pacient? ¿Vostè l'aplicaria, en el cas que un malalt terminal li ho demanara?

—Pense que qualsevol classe d'eutanàsia, siga activa o passiva, partidària de suprimir el dolor, és una qüestió personal. Quant a si ajudaria a morir una persona, un malalt desnonat que m'ho demanara, sí. Em sembla bé, com a metge i com a persona, col·laborar o accedir al desig d'una persona que vol morir sense dolor. Ara bé, prendre la decisió per un altre, com feien els nazis, no, rotundament no.

—¿Quin és el paper del metge, en el cas que un malalt trie l'eutanàsia?

—Els metges, igual que els familiars, han de ser un mer instrument i no l'actor.

—¿Però de quina forma se li pot ajudar si ha decidit la desconexió voluntària?

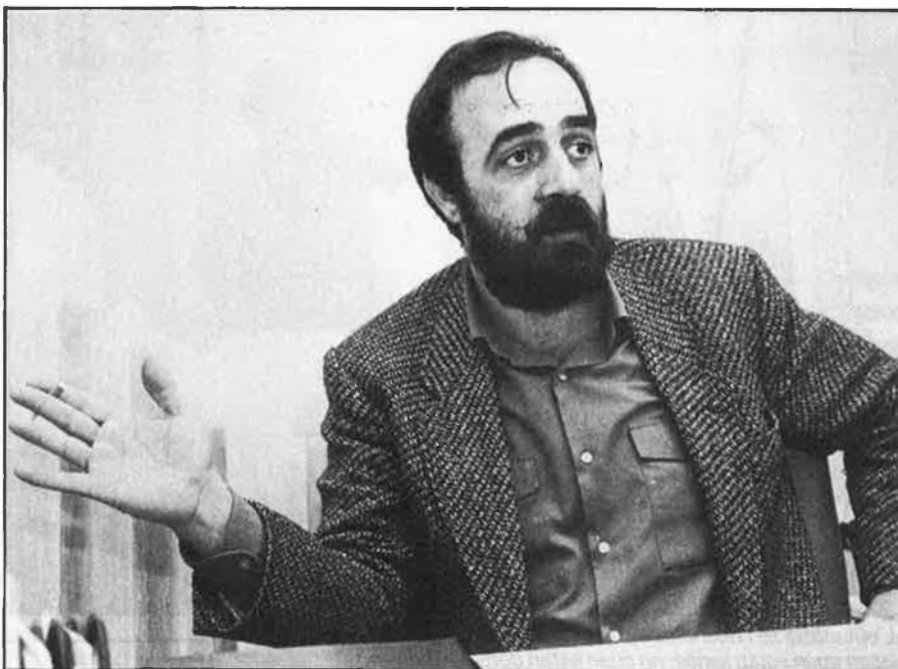
—És difícil... i a més en l'actualitat. La millor cosa seria llevar-li les molèsties, el dolor. I, sobretot, generar-li unes perspectives filosòfiques respecte a la mort; ajudar-lo a acceptar i viure la mort d'una forma tranquil·la. La mort pot arribar a convertir-se en una forma de vida progressiva i lenta. Hi ha una forma d'apagar-se, d'autoexcloure's sensiblement. Clar que, per arribar a tot això, a viure i acceptar la mort d'aquesta manera, es necessita tot un canvi de mentalitat i una preparació prou profunda, que en aquest moment, socialment, no tenim.

—¿Com s'encaixa el tema de l'eutanàsia a nivell social?

—Fa cinquanta anys tenia més acceptació que ara. Per exemple: que una mare acceptara, si tenia cinc fills, que en moriren tres per salvar-ne dos, era una manera d'eutanàsia. Avui, el fet del suïcidi infantil, un índex que ha augmentat considerablement en els últims anys, és també una espècie d'eutanàsia social, igual que la drogaaddicció i la delinqüència. Però, tot això, la gent no ho pensa i creu que l'eutanàsia és llevar-se un vell de damunt que sobra. És qüestió d'informar-se. A més, cal preguntar-se fins a quin punt no estem fent eutanàsia cada volta que encenem un cigarret, bevem alcohol o prenem cafè. Tot això, és clar, ens ho hem d'engolir perquè socialment és acceptable, però no pot acceptar-se que ens desvinculem de la vida en el moment en què ens vinga en gana.

—¿Creu que fa falta una llei o norma social per protegir el dret a morir dignament?

—Pense que no es tracta de subjectar l'eutanàsia a una norma social imperant, jo la deixaria a criteri personal.

«La gent creu que l'eutanàsia és llevar-se de damunt un vell que sobra».

La legislació retalla i mai no dóna una nova capacitat d'acció.

—¿Com podria fer-se perquè la societat fóra més permeable a l'eutanàsia?

—Indubtablement amb tota una filosofia de la mort que faça que la gent arribe a observar-la sense traumes. Caldria augmentar la cultura respecte a aquest fenomen; fer-lo més pròxim

i quotidià; llevar-li el misticisme que li ha atorgat l'església. I convertir-la en utilitària. Durant molts anys, la medicina ha estat lluitant contra el dolor i la malaltia, contra la mort com a objecte. Això ens ha apartat de la presència de la mort, ens n'ha desvinculat. Pense que seria un nou repte social lluitar perquè la gent pugui elegir la seua forma de vida i també la seua forma de mort. □

HISTÒRIES LÍMIT DE MALALTS LÍMIT

El tir al cavall

El tir al cavall, la desconexió voluntària de la vida, és l'aspiració dels malalts desnonats, tal com ens han comentat persones en aquestes circumstàncies. Un drama que, segons les seues opinions, demana una mort sense degradació.

Esther Roig

J.M.L. té cinquanta anys, és pare de família i ha treballat tota la vida en una oficina com a arxiver. Fa mig any, els metges li diagnosticaren «adecarcinoma bronquial amb metastasis generalitzades». És a dir, un càncer de pulmó irreversible que podia oferir-li, com a molt, menys d'un any de vida. Una vida sotmesa a l'«acarnissament terapèutic» ja que el desenvolupament de la malaltia passa per uns primers mesos de dolor profund; febre (febre); caquèxia (malestar general) i acaba amb uns dolors insu-

portables i disnea (ofegament). Per a suavitzar tot aquest procés, fins a la inevitable mort per asfíxia, els metges el condemnaven a quedar connectat a un respirador artificial, alimentació intravenosa, antibiòtics i altres tècniques artificials. Com el mateix malalt diria després, «es tractava de prolongar la vida com la d'un vegetal fins que aguante. En aquell moment vaig comprendre que sentir la vida, la mort, és una cosa molt personal que no pertany a ningú més que a tu. I que, per tant, no tens per què consentir que es degrade convertint-te en una massa amorfa».

En opinió dels facultatius consultats per EL TEMPS, en la majoria dels ca-